

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	36643
Nom	Teoria i història del periodisme
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2024 - 2025

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1334 - Grau de Periodisme	Facultat de Filologia, Traducció i Comunicació	2	Primer quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1334 - Grau de Periodisme	10 - Evolució del periodisme i de la comunicació	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CALABRIA LEAL, LUCAS	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació
DOMENECH BELTRAN, JAUME	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació
MARQUEZ MARTINEZ, LUCIA	340 - Teoria dels Llenguatges i Ciències de la Comunicació

RESUM

L'objectiu de la matèria és apropar els estudiants al coneixement de la producció informativa preferentment dels segles contemporanis, encara que introduint també alguna qüestió del protoperiodisme i tot partint del segle XVIII fins a l'actualitat. L'enfocament dóna prioritat a la construcció social de la realitat mitjançant el discurs periodístic com a discurs històric públic del present de cada època, de manera que ajuda també a comprendre la funció i l'ús del periodisme de hui. Els continguts fan referència de manera comparativa a Espanya i sobre tot a alguns països d'Europa Occidental i dels Estats Units.

Pel que fa a la part teòrica, s'introdueix i analitza l'anomenat camp periodístic, els conceptes propis i els principals corrents teòrics del periodisme, a la vegada que es considera els mitjans més significatius de cada període, tot fent menció de la condició professional i de les rutines productives de les diferents èpoques. Tot això s'aprofita per a alguns debats i pràctiques amb els estudiants a fi d'induir una reflexió col·lectiva sobre els periodisme i els periodistes en termes de passat-present i amb l'objectiu de que els alumnes adquirisquen la capacitat de relacionar fets, fenòmens i la seua possible comparació amb aspectes relativament similars a l'època actual.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

És convenient tindre aprovada l'assignatura d'Història de la Comunicació de primer. Es recomana un coneixement bàsic de anglès i elemental del francès, italià i portuguès, atès que es farà servir alguna documentació i hemerografia en aquestes llengües, a més de en català i castellà.

1334 - Grau de Periodisme

- Que els estudiants hagen demostrat posseir i comprendre coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé descansa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda del seu camp d'estudi.
- Que els estudiants tinguen la capacitat d'arreglar i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seua àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguen una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.
- Capacitat per a buscar, seleccionar, llegir, interpretar i analitzar textos i documents tant escrits com audiovisuals (capacitat analítica, sintètica i crítica) .
- Conèixer els aspectes socials, històrics, econòmics i culturals dels contextos propis i aliens rellevants.

- Distingir les principals tradicions periodístiques occidentals i la seua evolució segons els elements més significatius.
- Explicar les modalitats periodístiques fonamentals amb els suports o mitjans de referència per comprendre el camp periodístic de cada època.
- Identificar els periodistes rellevants i situar-los en el seu context socio-professional.
- Relacionar críticament els diferents discursos periodístics amb els discursos històrics - contemporanis

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Què és la teoria i història del periodisme: aproximacions conceptuals i claus de l'evolució del periodisme en el segle XIX

2. Els inicis del periodisme modern: la importància creixent de la informació, opinió pública i llibertat de premsa

3. La popularització i consolidació de la premsa. El periodisme francès, el periodisme anglès i el periodisme nord-americà.

4. L'aparició del New Journalism: globalització de la informació, crisi i reconversió del model periodístic, i aparició de la premsa de masses

5. La culminació del periodisme imprès: sensacionalisme i groguerisme, professionalització periodística i fotoperiodisme

6. Periodisme a l'Espanya contemporània: del desfasament del segle XIX a la premsa de partit, la República de periodistes, i el control i la censura franquista.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	60,00	100
Elaboració de treballs en grup	25,00	0
Elaboració de treballs individuals	8,00	0
Estudi i treball autònom	22,00	0
Lectures de material complementari	10,00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	25,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Un cert coneixement del passat del periodisme i del què ha suposat en cada època no només és necessari per a la formació d'un futur professional d'aquest camp sociocultural, sinó també per tenir consciència del paper que hi ha jugat i juga la producció periodística, en tant que discurs històric de gran influència social, en el desenvolupament de la democràcia i de la llibertat. Aquest saber específic, a més, resulta útil socialment a un futur professional del periodisme, atès que ajuda a millorar i fins i tot a innovar des de la tradició pròpia o des de la comparació amb altres corrents i modalitats internacionals.

I en períodes de transformació o de metamorfosi dels mitjans i del sentit de la informació, com és el cas d'ara en una societat oberta i global, el coneixement del passat ajuda a pensar i actuar críticament en el binomi diacronia-sincronia.

- Classes teòriques: Classes teòriques per explicar el temari del programa, comentar i debatre algunes qüestions.
- Classes pràctiques: exposant els estudiants els treballs planificats.
- Altres activitats no presencials: lectura dels textos seleccionats.

AVALUACIÓ

PRIMERA CONVOCATÒRIA

- Examen teòric (50%): realització d'un examen a partir dels continguts exposats i treballats en les sessions del curs.
- Treball (30%): realització d'un treball pràctic relacionat amb la teoria i història del periodisme.
- Pràctiques (20%): realització de pràctiques i exercicis a partir dels continguts exposats en classe, de la lectura de textos o del visionat de productes audiovisuals relacionats amb la matèria.

Per a aprovar l'assignatura, serà necessari aconseguir, almenys, un cinc en cadascun dels apartats que conformen l'avaluació de l'assignatura.

SEGONA CONVOCATÒRIA

En la segona convocatòria de l'assignatura, únicament es recuperarà aquell ítem (examen, treball o pràctiques) que estiguera suspès (o no presentat) en la primera convocatòria, i es guardarà la nota d'aquells que ja estigueren aprovats.

ADVERTÈNCIA

L'honestat intel·lectual és vital en les comunitats acadèmiques, i per a la justa avaluació del treball de l'estudiantat. Tots els treballs presentats en aquest curs han de ser d'autoria original. No s'admetran treballs en els quals es faça ús de col·laboració fraudulenta o la composició amb l'ajuda d'intel·ligència artificial (ChatGPT o altres).

En el cas de comprovar-se plagi en un treball d'avaluació d'un estudiant, aquest es podrà puntuar amb la qualificació numèrica de zero i suposar la suspensió de la convocatòria, amb independència del procediment disciplinari que es pugui incoar i, si escau, de la sanció que siga procedent d'acord amb la legislació vigent.

També es consideraran faltes greus, i per tant poden suposar la suspensió immediata de la convocatòria, còpia o facilitar la còpia de treballs entre alumnat del grau; accedir irregularment o apropiar-se anticipadament del contingut d'una prova o examen; facilitar o procurar l'apropiació, alteració o destrucció posterior del contingut o dels resultats d'una activitat avaluable i la suplantació de la persona en exàmens. Quan es detecten les faltes greus assenyalades en aquest punt, l'o la docent haurà de comunicar-lo a la coordinació del Grau.

La presentació de treballs i/o exàmens amb faltes d'ortografies o ortotipogràfiques i/o errors de sintaxis, coherència o redacció serà penalitzat i pot arribar a suposar la suspensió de la prova.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- BARRERA, C. (coord.). (2004). *Historia del periodismo universal*. Barcelona: Ariel Comunicació.
- BORDERÍA, E., LAGUNA, A. y MARTÍNEZ, F.A. (2015). *Historia social de la comunicación. Mediaciones y públicos*. Madrid: Síntesis.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI. i MARÍN OTTO, E. (eds.) (1999). *Historia del periodismo universal*. Madrid: Síntesis.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI.; GUTIÉRREZ LOZANO, J.F. i PALAU SAMPIO, D. (2013). *La calidad periodística. Teorías, investigaciones y sugerencias profesionales*. Barcelona/Castelló/València: UAB, UJI, UPF, UV.
- GÓMEZ MOMPART, J.LI. (2010). *Periodistes i periodismes a Espanya i al País Valencià. Sociopolítica i cultura professional dels informadors*, *Arxius de Ciències Socials*, núm, 23, pp. 17-36.
- MARÍN, C. (2017). *Reportalismo en televisión*. Barcelona: Gedisa.
- HALLIN, D. C. i MANCINI, P. (2008). *Sistemas mediáticos comparados. Tres modelos de relación entre los medios de comunicación y la política*. Barcelona: Hacer Editorial.
- MUHLMANN, G. (2004). *Une histoire politique du journalisme (XIXe.-XXe. Siècle)*. París: PUF.
- NEVEU, É. (2004). *Sociologie du journalisme*. París: La Découv